

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 07.06.2006, sp. zn. 5 Tdo 636/2006

Číslo:

Právní věta:

Soud:

Datum rozhodnutí: 01.01.1970

Spisová značka:

Číslo rozhodnutí:

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí:

Hesla: Porušení povinnosti v řízení o konkursu a vyrovnání, Poškozování věřitele

Předpisy: 140/1961 Sb. § 126 odst. 1

§ 256 odst. 1 písm. a)

§ 256 odst. 3

§ 256 odst. 4

Druh:

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36

I. Pro naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. je podstatné, aby pachatel jednal způsobem zde uvedeným až poté, co již nastaly účinky prohlášení konkursu, o nichž věděl z usnesení soudu o prohlášení konkursu, pokud usnesení o prohlášení konkursu posléze nabylo právní moci. Účinky prohlášení konkursu nastávají podle § 13 odst. 6 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, vyvěšením usnesení na úřední desce soudu, který prohlásil konkurs. Tímto okamžikem se dlužník stává úpadcem a mimo jiné mu vznikají povinnosti k součinnosti se správcem konkursní podstaty a s konkursním soudem podle § 17 až § 18 citovaného zákona.

Okamžik, kdy byl podán návrh na prohlášení konkursu, nemá právní význam z hlediska spáchání trestného činu porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák., ale může mít vliv na posouzení jednání dlužníka ve vztahu k trestnému činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 tr. zák.

II. Jednání pachatele spočívající v maření výkonu funkce správce konkursní podstaty ve smyslu § 126 odst. 1 tr. zák. neznamená, že by muselo dojít k úplnému zmaření výkonu této funkce. Postačí tedy takové počínání pachatele, které je k tomu způsobilé, třebaže se podařilo zvýšeným úsilím správce konkursní podstaty překonat mařící jednání pachatele a dosáhnout toho, že majetek náležící do konkursní podstaty byl zjištěn a zpeněžen, resp. vrácen do konkursní podstaty a použit k uspokojení věřitelů.

III. Škodu u trestného činu poškozování věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a) tr. zák. pro účely jeho

přísnější právní kvalifikace podle § 256 odst. 3 a 4 tr. zák. představuje hodnota zničeného, poškozeného, zatajeného, zcizeného, učiněného neupotřebitelným nebo odstraněného majetku dlužníka, který by bylo možné použít k uspokojení pohledávek jeho věřitelů, kdyby si dlužník nepočínal způsobem uvedeným v citovaném ustanovení. Tato škoda odpovídá výši zmařených pohledávek jen tehdy, je-li hodnota uvedeného majetku dlužníka stejná nebo vyšší.

(Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. 6. 2006, sp. zn. [5 Tdo 636/2006](#))

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného L. Š. proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 1. 2006, sp. zn. 9 To 434/2005, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 7 T 171/2003.

Z odůvodnění:

Obviněný L. Š. byl rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12. 1. 2006, sp. zn. 9 To 434/2005, uznán vinným trestným činem porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. a pokusem trestného činu poškozování věřitele podle § 8 odst. 1, § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zák., kterých se dopustil tím, že poté, co usnesením Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2001, sp. zn. 98 K 21/2001, byl prohlášen na jeho majetek konkurs na základě pohledávek z podnikání obviněného jako fyzické osoby s obchodním názvem L. Š. – B., v rozporu s ustanovením § 17 odst. 1, 2 zák. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, nereagoval na opakované výzvy správkyně konkursní podstaty ani soudu, nedostavil se k ní k předání dokumentů o účetnictví, přičemž věděl, že návrh na prohlášení konkursu byl podán soudu již dne 1. 8. 2001, a dne 26. 10. 2001 provedl opakované výběry finanční hotovosti z bankovních šeků od společnosti R., s. r. o., a sice z šeků ze dne 11. 10. 2001 v hodnotě 2 791 396,40 Kč a v hodnotě 4 000 000 Kč, z šeků ze dne 19. 10. 2001, ze dne 3. 12. 2001 a ze dne 23. 11. 2001 v hodnotě 2 000 000 Kč, a dále dne 28. 2. 2002 vybral v hotovosti částku 2 648 374,50 Kč, tyto částky mu byly vyplaceny na pobočce KB, a. s., v P., dále učinil výběry finanční hotovosti v období od 22. 1. 2002 do 18. 7. 2003 z postžirového účtu u Č. o. b., a. s., jehož číslo uváděl na faktury vystavené svým odběratelům, společností S. C. R., a. s., a B., a. s., ve výši 988 522,50 Kč prostřednictvím L. Š., a to s vědomím existence četných dluhů a své neschopnosti hradit je i s vědomím prohlášení konkursu na svůj majetek, přičemž tímto jednáním znemožnil zařazení těchto finančních prostředků do konkursní podstaty za účelem uspokojení svých 14 věřitelů zde výslovně uvedených, jejichž pohledávky byly celkem v částce 15 980 464 Kč, přičemž správkyni konkursní podstaty se podařilo vrátit v konkursním řízení do konkursní podstaty částku 13 354 615,40 Kč.

Za to byl obviněný L. Š. odsouzen podle § 256 odst. 4 tr. zák. za použití § 35 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody v trvání 3 roky, k jehož výkonu byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do věznice s dozorem.

Citovaný rozsudek Městského soudu v Praze byl vydán z podnětu odvolání obviněného L. Š. podaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. 7 T 171/2003, když odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. zrušil tento rozsudek v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 písm. b) tr. ř. sám znovu rozhodl popsáním způsobem.

Obviněný L. Š. podal prostřednictvím svého obhájce proti zmíněnému rozsudku Městského soudu v Praze dovolání, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Podle názoru obviněného skutek popsáný ve výrokové části napadeného rozhodnutí byl nesprávně právně kvalifikován, neboť údajně nevykazuje všechny znaky skutkových podstat uvedených trestných činů. Obviněný mimo jiné poukazuje na ustanovení § 126 odst. 1 tr. zák. a domnívá se, že ve skutkové větě výroku o vině napadeného rozsudku soud konstatuje pouze některé skutkové okolnosti, jež jsou významné z hlediska použité právní kvalifikace. Zejména podle obviněného z formulace skutkové věty není zřejmé, kdy obdržel citované usnesení Městského soudu v Praze o prohlášení konkursu, a tedy kdy mu vznikla povinnost vyplývající z ustanovení § 17 odst. 1, 2 zák. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, rovněž zde chybí konkretizace výzev správkyně konkursní podstaty, na které

nereagoval, včetně vymezení časového období. Obviněný napadá i užití ustanovení § 17 zák. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, které považuje pro účely trestněprávní kvalifikace za nepřesné.

Obviněný L. Š. následně poukazuje na skutkové zjištění, podle kterého se nedostavil ke správce konkursní podstaty k předání „dokumentů o účetnictví“, když takové konstatování shledává nepřesným, nevykazujícím formální znaky zmíněného trestného činu a neobsahujícím povinnost obviněného ve smyslu § 17 odst. 1, 2 zák. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. Uvedení data 1. 8. 2001, což byl den podání návrhu na prohlášení konkursu, potom obviněný považuje za irelevantní, neboť ve smyslu § 126 odst. 1 tr. zák. může pachatel jednat až po prohlášení konkursu. Jednání pachatele současně musí mít i zákonem předpokládaný následek ve formě ohrožení úplného a správného zjištění majetku úpadce, což, jak dodává obviněný, opět ve skutkové větě postrádá. Obviněný L. Š. dále tvrdí, že přesné místní a časové vymezení skutku je důležité i z hlediska možného zániku trestnosti pokusu trestného činu podle § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák.

Pokud jde o trestný čin poškozování věřitele podle § 256 tr. zák., obviněný L. Š. odkazuje na skutkovou větu výroku o vině v rozsudku odvolacího soudu a má za to, že z ní nevyplývá naplnění obligatorních znaků objektivní stránky skutkové podstaty citovaného trestného činu, tj. jednání, následek a příčinná souvislost, když pouhé konstatování výběrů peněz je z tohoto pohledu neúplné. Skutková věta je podle názoru obviněného v příkrém rozporu s právní větou, a to včetně znaků stadia pokusu trestného činu. Obviněný také postrádá závěr odvolacího soudu o předpokládaném způsobení následku, tedy škody velkého rozsahu, když údajně není zřejmé, z jaké výše způsobené škody vycházel pro právní kvalifikaci. Z hlediska stupně nebezpečnosti činu pro společnost přitom obviněný považuje za nezbytné, aby soud stanovil výši škody odpovídajícím způsobem. Obviněný se v této souvislosti neztotožňuje s právním názorem, podle něhož za škodu může být považována výše všech vybraných finančních hotovostí nebo výše všech uplatněných pohledávek, aniž by soud jednoznačně konstatoval výši škody, a pokud ji nebylo možno zjistit z jiných důkazů, měl být podle obviněného opatřen znalecký posudek.

Trestný čin porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. vyžaduje úmyslné zavinění, ovšem – jak dále uvádí obviněný L. Š. – z právní věty nevyplývá naplnění subjektivní stránky. V odůvodnění napadeného rozhodnutí pak odvolací soud dovedl zavinění obviněného mimo jiné z toho, že se snažil znepříjemňovat život správce konkursní podstaty. Obviněný s tím však nesouhlasí, protože se v rámci konkursního řízení toliko domáhal nápravy pochybení v jednání správce konkursní podstaty, což zákon o konkursu a vyrovnání nevyklučuje, tudíž odvolací soud tak v rozporu se zásadou „ultima ratio“ kriminalizoval oprávněné jednání úpadce. Pokud podle odvolacího soudu obviněný také hrubě ztěžoval výkon funkce správce konkursní podstaty, jde o další znak skutkové podstaty citovaného trestného činu, pro který ovšem obviněný nebyl uznán vinným, takže odvolací soud tento závěr učinil údajně rovněž v rozporu se zásadou zákazu reformationis in peius a zohlednil ho při stanovení výše trestu.

Obviněný L. Š. rovněž poukazuje na závěry rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2000, sp. zn. 4 Tz 49/2000, a dovozuje, že v nyní posuzované trestní věci se stále vede konkursní řízení, tedy není známo, v jakém rozsahu bude řízení ukončeno a zda finanční prostředky z šeků zahrnuté do konkursní podstaty bude možné použít pro zpeněžení konkursní podstaty.

Podle obviněného L. Š. tak není v jeho trestní věci dán soulad mezi skutkovými zjištěními a právní kvalifikací, a navrhl proto, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek Městského soudu v Praze i další rozhodnutí na něj obsahově navazující a aby přikázal tomuto soudu věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

Nejvyšší státní zástupkyně se k dovolání obviněného L. Š. vyjádřila prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jejího názoru dovolací námitky obviněného ve své převažující části odpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu. Státní zástupkyně mimo jiné přisvědčila tvrzení obviněného L. Š., podle kterého si odvolací soud neujasnil názor na otázku, k jakému trestnému následku mělo vést jeho jednání, posouzené jako trestný čin porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. Státní zástupkyně má za to, že pokud se

správkyni konkursní podstaty podařil soupis majetku a podařilo se jí vrátit do konkursní podstaty částku 13 354 615,40 Kč, došlo toliko k trestnému následku nižšího stupně závažnosti, a to k hrubému ztížení výkonu funkce správkyne konkursní podstaty. Zmíněná nesprávnost v posouzení míry následku však nemůže, jak dodává státní zástupkyně, ovlivnit změnu v právní kvalifikaci jednání obviněného, ani není důvodu k jejímu zohlednění při úvahách o trestu. Státní zástupkyně rovněž uvádí, že obviněný se dopustil skutku po prohlášení konkursu bez ohledu na jím uplatněný opravný prostředek, tedy přikročil k hotovostním výběrům peněz ve zcela jednoznačném záměru zmařit nebo alespoň hrubě ztížit výkon funkce správkyne konkursní podstaty, a tím i úplně a správně zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty.

Pokud jde o posouzení jednání obviněného L. Š. jako pokusu trestného činu poškozování věřitele podle § 8 odst. 1, § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zák., státní zástupkyně se domnívá, že jeho čin jenom směřoval ke škodě velkého rozsahu. Jestliže v této souvislosti obviněný zmiňuje rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tz 49/2000, pak podle státní zástupkyně právě v jeho případě nastal stav, kdy se jediné úsilím správkyne konkursní podstaty podařilo navrátit zpět většinu finančních prostředků, tedy odvolací soud postupoval při právní kvalifikaci zcela v souladu s citovaným rozhodnutím. Ve stadiu pokusu přitom zůstalo jednání obviněného nezávisle na jeho iniciativě, tudíž úvaha o možnosti zániku trestnosti ve smyslu § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák. není podle státní zástupkyně na místě. Státní zástupkyně závěrem svého vyjádření navrhl, aby Nejvyšší soud odmítl podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. f) tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací se nejdříve vypořádal s dovolacími námitkami obviněného L. Š., které neodpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Nejvyšší soud však neakceptoval ani ostatní dovolací námitky obviněného L. Š., které sice již odpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu podle citovaného ustanovení, ale jsou zjevně neopodstatněné. Takovou je především výhrada obviněného, podle níž není zřejmé, kdy obdržel usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 10. 2001, sp. zn. 98 K 21/2001, kterým byl prohlášen konkurs na majetek obviněného, a kdy mu tedy vznikla povinnost vyplývající z ustanovení § 17 odst. 1, 2 zák. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání. K tomu Nejvyšší soud uvádí, že odvolací soud sice tuto skutečnost v napadeném rozhodnutí výslovně nekonstatoval, ovšem nic nezměnil na skutkovém zjištění soudu prvního stupně obsaženém ve výroku o vině ve zrušeném rozsudku ze dne 31. 8. 2005, sp. zn. 7 T 171/2003, že obviněný převzal zmíněné rozhodnutí dne 17. 10. 2001, tj. dříve, než správkyne konkursní podstaty i soud vyzvaly obviněného k součinnosti potřebné pro zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty a než obviněný provedl výběr finančních prostředků ke škodě věřitelů (viz též dříve zrušený rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 9. 11. 2004, sp. zn. 7 T 171/2003, a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2005, sp. zn. 9 To 8/2005, kde je obsaženo stejné konstatování). Ostatně obviněný byl vyzýván k součinnosti opakovaně, takže s ohledem na to, od koho výzvy pocházely, a na jejich četnost musel vědět, že již byl na jeho majetek prohlášen konkurs, a z jakého důvodu a jaké povinnosti má jako úpadce splnit. Navíc účinky prohlášení konkursu nastávají podle § 13 odst. 6 zák. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, vyvěšením usnesení na úřední desce soudu, který prohlásil konkurs. Tímto okamžikem se dlužník stává úpadcem a mimo jiné mu vznikají povinnosti k součinnosti se správcem konkursní podstaty a s konkursním soudem podle § 17 až § 18 citovaného zákona.

Usnesení o prohlášení konkursu je pak vykonatelné, jakmile bylo doručeno (§ 171 odst. 2 o. s. ř.); to se v posuzovaném případě stalo dne 17. 10. 2001, kdy bylo usnesení o prohlášení konkursu doručeno obviněnému L. Š. Proto je podstatné, že obviněný nereagoval na výzvy správkyne konkursní podstaty a soudu učiněné až poté, co již nastaly účinky prohlášení konkursu, o nichž po doručení usnesení věděl, a že usnesení o prohlášení konkursu posléze nabylo právní moci (poté, co nebylo vyhověno odvolání ani dovolání obviněného), přičemž i výběr peněz ze šeků a z postžirového účtu ke škodě věřitelů obviněný provedl v době, kdy už věděl o prohlášení konkursu. Okamžik, kdy byl podán návrh na prohlášení konkursu, tudíž skutečně nemá právní význam z hlediska spáchání trestného činu porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák., jak správně namítá obviněný, ale může mít vliv na posouzení jednání dlužníka ve vztahu k trestnému činu poškozování věřitele podle §

256 odst. 1 tr. zák., jímž byl obviněný rovněž uznán vinným.

Podle názoru obviněného ve výroku o vině v napadeném rozsudku rovněž chybí konkretizace výzev správkyně konkursní podstaty, na které nereagoval, včetně vymezení časového období. Obviněný napadá i užití ustanovení § 17 zák. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, které považuje pro účely trestněprávní kvalifikace za nepřesné. K tomu Nejvyšší soud zdůrazňuje, že v popisu skutku ve výroku o vině v napadeném rozsudku odvolacího soudu jsou výzvy konkretizovány jak tím, kdo je učinil (správkyně konkursní podstaty, soud), tak i jejich účelem (předání dokumentů o účetnictví) a osobou, vůči níž směřovaly (obviněný L. Š. jako úpadce, na jehož majetek byl prohlášen konkurs), přičemž další specifikace vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku, které se opírá zejména o obsah podrobné svědecké výpovědi správkyně konkursní podstaty Mgr. V. O. Totéž platí o časovém vymezení, v němž obviněný jako úpadce nereagoval na uvedené výzvy, přičemž zde je podstatné, jak již Nejvyšší soud výše zdůraznil, že obviněný nevyhověl opakovaným výzvám správkyně konkursní podstaty a soudu v době, kdy již nastaly účinky prohlášení konkursu a kdy o nich obviněný věděl z doručeného usnesení. Poukaz odvolacího soudu na ustanovení § 17 odst. 1 a 2 citovaného zákona je v této souvislosti zcela namístě, protože obviněný nesplnil právě jednu z povinností obsažených v citovaných ustanoveních, tj. aby odevzdal správci konkursní podstaty své účetnictví i všechny potřebné doklady a aby tak učinil bez zbytečného odkladu nejpozději do 30 dnů od prohlášení konkursu. Jde tedy o naprosto přesné a jednoznačné vymezení toho, co obviněnému jako úpadci ukládal zákon o konkursu a vyrovnání a co obviněný úmyslně nesplnil způsobem a za okolností podrobněji rozvedených v odůvodnění napadeného rozhodnutí odvolacího soudu. I v tomto směru jsou proto dovolací námitky obviněného zjevně neopodstatněné.

Obviněný L. Š. dále vytýká napadenému rozhodnutí, že popis skutku neobsahuje zákonem předpokládaný následek trestného činu porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. ve formě ohrožení úplného a správného zjištění majetku úpadce. K tomu Nejvyšší soud připomíná, že odvolací soud sice skutečně výslovně neuvedl takto formulovaný následek, ale ze skutkových zjištění obsažených ve výroku o vině v rozsudku odvolacího soudu a podrobněji rozvedených v jeho odůvodnění je patrné, v čem spočívalo ohrožení jak úplného a správného zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty (v nemožnosti zjistit stav podnikání obviněného i stav jeho účetnictví, rozsah závazků atd.), tak i zpeněžení tohoto majetku (ve výběrech peněz na podkladě šeků a z bankovního účtu). Uvedený následek tedy vyplývá ze skutečnosti, že obviněný nepředal správkyni konkursní podstaty účetnictví a další doklady o podnikání, čímž znemožnil zjištění majetku patřícího do konkursní podstaty, navíc svévolně bez vědomí správkyně konkursní podstaty vybral peněžní prostředky ze šeků a z bankovního účtu, a znemožnil tak jejich zařazení do konkursní podstaty a následně použití k uspokojení pohledávek věřitelů, takže tím spáchal nejen pokus trestného činu poškozování věřitele ve smyslu § 8 odst. 1 a § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zák., ale zároveň ohrozil zpeněžení tohoto majetku patřícího do konkursní podstaty ve smyslu § 126 odst. 1 tr. zák. Námitka obviněného zpochybňující tyto závěry je rovněž zjevně neopodstatněná.

Nejvyšší soud se zde nemohl ztotožnit ani s argumentací státní zástupkyně, která ve svém vyjádření k dovolání obviněného dovozuje způsobení „toliko trestného následku nižšího stupně závažnosti, a to hrubého ztížení výkonu funkce správkyně konkursní podstaty“, s poukazem na výsledek úsilí správkyně konkursní podstaty, jíž se nakonec podařilo provést soupis majetku náležejícího do konkursní podstaty a vrátit do konkursní podstaty peněžní částku ve výši 13 354 615,40 Kč. Jednání spočívající v maření výkonu funkce správce konkursní podstaty totiž neznamená, že v konečném důsledku skutečně došlo ke zmaření výkonu této funkce; postačí tedy takové počínání pachatele, které je k tomu způsobitelné, třebaže se podařilo zvýšeným úsilím správce konkursní podstaty – jak tomu bylo i v posuzovaném případě – překonat mařící jednání pachatele a dosáhnout toho, že majetek náležící do konkursní podstaty byl zjištěn a zpeněžen, resp. vrácen do konkursní podstaty a použit k uspokojení věřitelů. Uvedený závěr vyplývá především z užití nedokonavého vidu slovesa „maří“ ve skutkové podstatě podle § 126 odst. 1 tr. zák. Přitom je zřejmé, že obviněný L. Š. se dopustil právě takového jednání, které bylo způsobitelné k tomu, aby zcela zmařilo průběh a výsledek

konkursního řízení, protože obviněný nejenže nesplnil svou základní povinnost úpadce předat správci konkursní podstaty účetnictví, bez něhož zpravidla nelze vůbec zjistit rozsah a strukturu majetku úpadce, ale navíc učinil kroky směřující k tomu, aby značný majetek použitelný k uspokojení věřitelů (peněžní prostředky uložené v šecích a na bankovním účtu) vyňal z dosahu správkyne konkursní podstaty a znemožnil jeho zařazení do konkursní podstaty. Proto podle Nejvyššího soudu mohl obviněný svým jednáním zcela zmařit zjištění i zpeněžení svého majetku patřícího do konkursní podstaty, byť k tomu nedošlo, ovšem nikoli jeho zásluhou.

Odvolává-li se obviněný L. Š. v této souvislosti na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2000, sp. zn. 4 Tz 49/2000, pak odvolací soud rozhodl v nyní posuzované věci zcela v jeho intencích, jestliže učinil závěr o spáchání pokusu trestného činu poškozování věřitele podle § 8 odst. 1 a § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zák. právě s poukazem na skutečnost, že pouze v důsledku zvýšeného úsilí správkyne konkursní podstaty se podařilo navrátit do konkursní podstaty většinu finančních prostředků, které obviněný zatajil a odstranil a které mohly být použity k uspokojení jeho věřitelů. Odvolací soud tedy v souladu s citovaným rozsudkem Nejvyššího soudu zjistil výsledky řízení o konkursu prohlášeného na majetek obviněného a podle nich modifikoval právní kvalifikaci, k níž původně dospěl soud prvního stupně, a to se správným závěrem v podobě pokusu trestného činu. Povinnost respektovat výsledky konkursního řízení ovšem neznamena – jak se obviněný mylně domnívá – vyčkávat až na jeho úplné skončení, je-li možné v trestním řízení již učinit rozhodnutí o předběžné otázce (§ 9 odst. 1 tr. ř.), v jakém rozsahu zůstali věřitelé zkráceni v důsledku pachatelova jednání a v jakém rozsahu se podařilo vrátit zatajený nebo odstraněný majetek do konkursní podstaty. Jednání obviněného přitom zůstalo ve stadiu pokusu nezávisle na jeho iniciativě, tj. jen v důsledku náležité aktivity správkyne konkursní podstaty, takže zde nepřichází v úvahu možnost zániku trestnosti pokusu ve smyslu § 8 odst. 3 písm. a) tr. zák., jak se o tom obviněný rovněž zmiňuje ve svém dovolání.

Pokud obviněný L. Š. ve svém dovolání zpochybňuje i výši škody, která z jeho jednání hrozila, jde z převážné části o námitky skutkové povahy, jež neodpovídají uplatněnému (ani žádnému jinému) dovolacímu důvodu. Přitom z rozhodných skutkových zjištění v napadeném rozsudku odvolacího soudu je patrné, že obviněný odčerpal celkem částku 12 428 293,40 Kč z bankovních šeků nebo z účtu, což je majetek patřící do konkursní podstaty, který byl použitelný k uspokojení pohledávek věřitelů obviněného a který chtěl obviněný zatajit nebo odstranit z dosahu správkyne konkursní podstaty a svých věřitelů, jejichž nesplacené pohledávky činily celkem částku 15 980 464 Kč. Z uvedeného je zcela zřejmé, že z jednání obviněného hrozila škoda velkého rozsahu ve smyslu § 89 odst. 11 a § 256 odst. 4 tr. zák. (tj. dosahující nejméně 5 milionů Kč), protože z odčerpaného majetku, jehož hodnota činila více než 12 milionů Kč, by nemohly být uspokojeny pohledávky věřitelů obviněného v částce přesahující tuto výši. Škodu zde tedy představuje hodnota zatajeného nebo odstraněného majetku dlužníka, který by bylo možné použít k uspokojení pohledávek jeho věřitelů, kdyby si dlužník nepočínal způsobem uvedeným v ustanovení § 256 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Obviněný L. Š. tudíž naplnil posuzovaným skutkem všechny zákonné znaky trestného činu porušení povinnosti v řízení o konkursu podle § 126 odst. 1 tr. zák. a pokusu trestného činu poškozování věřitele podle § 8 odst. 1 a § 256 odst. 1 písm. a), odst. 4 tr. zák., jak správně rozhodl Městský soud v Praze ve svém rozsudku napadeném dovoláním obviněného. Proto Nejvyšší soud neshledal žádný rozpor mezi skutkovými zjištěními odvolacího soudu obsaženými ve výroku o vině v napadeném rozhodnutí a použitou právní kvalifikací podle citovaných ustanovení. S ohledem na charakter jednání obviněného a na značný rozsah a závažnost hrozících následků pak nebyl porušen ani princip použití trestního práva jako „ultima ratio“, jak namítá obviněný, protože jeho počínání zjevně přesáhlo hranice obvyklého chování v závazkových právních vztazích a vyžadovalo reakci v podobě uplatnění trestní represe. Nejvyšší soud tudíž odmítl dovolání obviněného L. Š. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.